

53 općine u
7 kantona u FBiH i 6
regija u RS

241
lokacija
pokrivena

776 uočenih migranata
896 procijenjeno da
boravi izvan centara

27.10.2022. IOM u Bosni i Hercegovini (BiH) je u saradnji sa Službom za poslove sa strancima¹ (SPS) i uz podršku Crvenog križa/krsta BiH (CKBiH) proveo šesnaestu zajedničku vježbu kako bi se prikupile informacije o broju migranata i tražilaca azila² koji se trenutno nalaze u državi. Svrha ove redovne vježbe je da se pruži okvirni broj migrantske populacije koja nije smještena ili registrovana ni u jednom od privremenih prihvatnih centara (PPC) u bilo kojem trenutku.

Raspoređeno je ukupno 15 timova, sačinjenih od 33 popisivača (23 muškaraca, 10 žena), uz dodatnih 15 inspektora SPS-a (13 muškaraca, 2 žene) i 20 zaposlenika CKBiH (12 muškaraca, 8 žena), u sedam kantona Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i na 57 lokacija unutar entiteta Republika Srpska (RS). Posjećena je ukupno 241 lokacija³ u 53 različite općine. Timovi su u FBiH posjetili 75 lokacija u četiri općine Unsko-sanskog kantona (USK), 34 lokacije u šest općina Kantona Sarajeva (KS), 28 lokacija u deset općina Tuzlanskog kantona (TK), 37 lokacija u pet općina Hercegovačko-neretvanskog kantona (HNK), četiri lokacije u četiri općine Zapadno-hercegovačkog kantona (ZHK), četiri lokacije u jednoj općini Bosansko-podrinjskog Kantona-Goražde (BPK) i dvije lokacije u dvije općine u Kantonu 10. Timovi su u RS-u posjetili 13 lokacija u Zvorniku, sedam lokacija u Bijeljini, pet lokacija u Kozarskoj Dubici, po četiri lokacije u Bratuncu i Derventi, tri lokacije u Vlasenici, po dvije lokacije u Gradišci, Šamcu, Kostajnici, Novom Goraždu, Doboju i Rogatici, te po jednu lokaciju u Banjoj Luci, Brodu, Novom Gradu, Milićima, Prijedoru, Srbcu, Vukosavlju i Sokocu (vidi Mapu na str.3).

DEMOGRAFSKI PROFIL I LOKACIJE

Ukupni broj uočenih migranata na posjećenim lokacijama je 776, a svi su izjavili da nisu smješteni ni u jednom od PPC-a u BiH. Međutim, IOM procjenjuje da se na posjećenim lokacijama nalazi 896 migranta. Više o razlikama između metodologija posmatranja i procjene možete pronaći u odjeljku [Metodologija](#).

U 16. rundi zabilježeno je povećanje od 5,9 posto u broju migranata uočenih van PPC-a što je u skladu sa rastom broja migranata koje Ministarstvo sigurnosti BiH na sedmičnom nivou evidentira pri ulasku u zemlju, kao i sa sveukupnim trendom na području regije Zapadnog Balkana. IOM i SPS nastavljaju da bilježe povećanje broja registrovanih migranata u PPC-ima⁴.

I dalje visok promet u PPC-ima naglašava uzorak visoke mobilnosti među migrantskom populacijom. To se može objasniti povoljnim vremenskim uslovima, ali i promjenama ruta povezanih s graničnim kontrolama i mrežama trgovine ljudima i krijumčarenja.

Preko dvije trećine (71,1%) migranata van PPC-a je izjavilo da je njihova zemlja porijekla Afganistan, potom Burundi (13,7%), Pakistan (5,2%) i Irak (2,9%). Druge nacionalnosti po zastupljenosti su Turska (1,9%), Maroko (1,6%), Alžir (1,2%), te Bangladeš, Islamska Republika Iran, Demokratska Republika Kongo, Sirijska Arapska Republika i Jemen koje navodi manje od po 1 posto migranata uočenih van PPC-a.

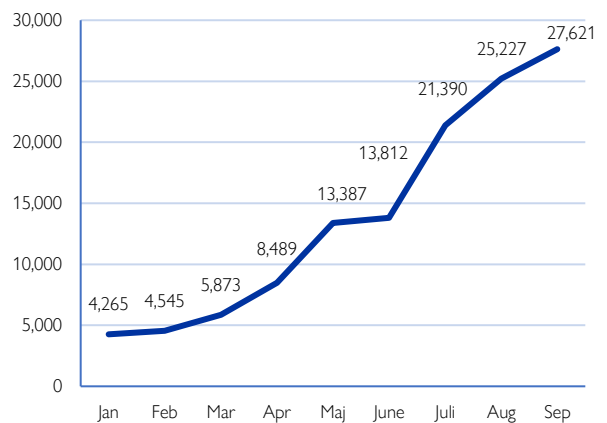
Drugi put za redom, Afganistanci su najzastupljenija nacija uočena van PPC-a, sa povećanjem od 13,1 posto u poređenju sa prethodnom rundom. Zabilježen je i rast u broju pripadnika Burundija od 2,4 posto, što je u skladu sa registracijama SPS-a, prema kojima čine drugu najzastupljeniju naciju u BiH u 2022, nakon Afganistanaca⁵. Nasuprot tome, zabilježeno je smanjenje broja migranata koji su prijavili Pakistan kao zemlju porijekla, što potencijalno ukazuje na to da radije biraju neke druge, alternativne rute⁶.

1. SPS je administrativna jedinica unutar Ministarstva sigurnosti BiH i odgovorna strana za registraciju svih stranaca na teritoriji BiH, kao i za izdavanje potvrda, uključujući potvrde za one koji izražavaju namjeru da traže međunarodnu zaštitu/azil. Ministarstvo sigurnosti BiH je također odgovorno za upravljanje Imigracionim centrom i privremenim prihvatnim centrima.

2. Kako nije vršena provjera dokumenata tokom provođenja vježbe, pod migrantima također podrazumijevamo izbjeglice i tražioce azila.

3. Broj posjećenih lokacija odnosi se na ukupan broj mikrolokacija koje imaju jedinstvene georeferencirane koordinate.

KUMULATIVNI BROJ MIGRANATA KOJI SU MJESEČNO REGISTROVANI PRI DOLASKU OD STRANE VLASTI ZAPADNOG BALKANA OD JANUARA DO SEPTEMBRA 2022

Nedavni trendovi pokazuju porast broja ljudi u pokretu u cijeloj regiji Zapadnog Balkana. U slučaju BiH:

- Od januara do oktobra 2022, zabilježen je značajan porast dolazaka registrovanih od strane SPS-a. U oktobru 2022, SPS je registrovala 5.441 novih dolazaka u poređenju sa 3.343 u septembru i 2.389 u augustu, što čini najveći zabilježeni broj u ovoj godini. Nakon nekoliko mjeseci relativno malog broja registrovanih migranata u PPC-ima, brojke se izjednačavaju s onima iz 2021.
- Stoga, grafikon iznad služi za pružanje kontekstualne pozadine nedavnih trendova uočenih u BiH i općenito u regiji Zapadnog Balkana, gdje je prema podacima vlasti sa Zapadnog Balkana do 30.9.2022. registrovano 130.424 migranta, u poređenju sa ukupno 102.167 migranata registrovanih u 2021. godini.⁷

4. Smart Camp aplikacija je online softver kojeg IOM i SPS koriste za registraciju migranata i njihovih potreba u PPC-ima.

5. Burundjci su u Srbiju mogli putovati bez vize do 20.10.2022., kada je Vlada Republike Srbije formalno suspendovala bezvizi režim.

6. BiH i Pakistan su 2020. godine potpisale sporazum o readmisiji. Prvi povratak Pakistanskih državljanina desio se u Augustu 2022.

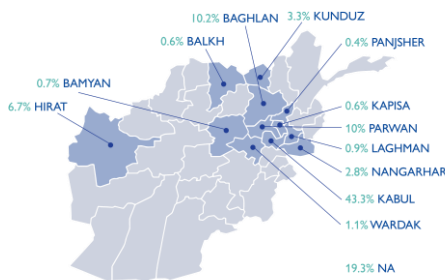
7. Podaci preuzeti sa [IOM's Flow Monitoring Portal](#)

Skoro dvije trećine (64,4%) djece je porijeklom iz Afganistana, potom iz Burundija (13,6%), Iraka (11,9%), Maroka (5,1%), Sirijske Arapske Republike (3,4%) i DR Kongo (1,7%).

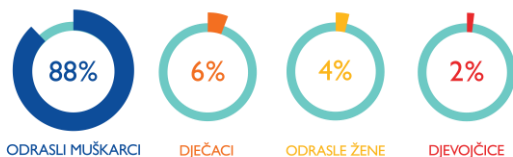
Najzastupljenije provincije prema porijeklu migranata iz Afganistana su Kabul (43,3%), Baglan and Parvan (po 10%), Hirat (6,7%), Kunduz (3,3%), Nangarhar (2,8%), Vardak (1,1%), zatim Langman, Bamjan, Balk, Kapisa i Pandžšir provincije sa manje od 1 posto. Prikupljeni podaci ukazuju na to da se države porijekla iz kojih dolaze migranti mijenjaju iz različitih razloga, uključujući politike o vizama, mreže za trgovinu ljudima i/li krijumčarenje, ali i zbog porodičnih i prijateljskih veze.

AFGANISTANSKE PROVINCIJE IZ KOJIH DOLAZI
NAJVEĆI BROJ MIGRANATA

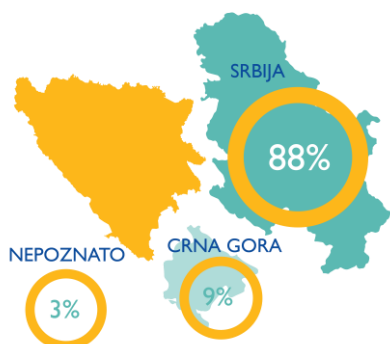
Većinu migranata, od ukupnog broja uočenih migranata van PPC-a, čine odrasli muškarci 88,4%, zatim dječaci (6,2%), odrasle žene (3,8%) i djevojčice (1,6%).

STATISTIKA PREMA SPOLU I DOBNOJ SKUPINI

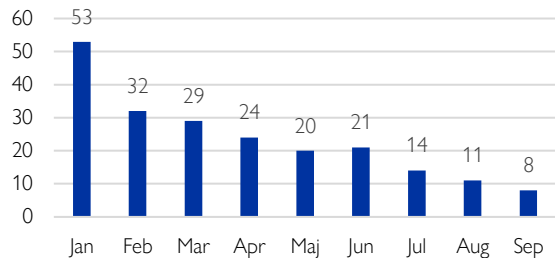
Većina uočenih migranata, 87,8% od ukupnog broja, je izjavila da su u BiH ušli iz Srbije, što je značajan porast u poređenju sa prethodnom rundom kada 61,2 posto migranata izjavilo da su u BiH ušli sa teritorije Srbije, 8,8 posto je ušlo iz Crne Gore, u poređenju sa 26,7% iz prethodne runde.

DRŽAVE ULASKA MIGRANATA

Više od dvije trećine (69,4%) migranata pronađeno je na vanjskim lokacijama uključujući polovicu (50,1%) onih koju su uočeni na autobusnim stanicama dok je 19,3% uočeno na drugim vanjskim lokacijama što uključuje željezničke stanice. Zatim slijede migranti u napuštenim objektima (20,9%), plaćenom privatnom smještaju (3,8%), privatnom smještaju kojeg mogu koristiti besplatno (2,2%), u improvizovanim barakama ili šatorima (2,1%) i u plaćenom hostelskom smještaju (1,6%).

Sveukupno, u skladu s prethodnom rundom, zabilježen je **sve veći udio migranata na tranzitnim lokacijama**, kao što su autobuske i željezničke stanice, te druge vanjske lokacije, što sugerira visoku internu mobilnost migrantske populacije. Migranti koji odsjedaju u plaćenom hostelskom smještaju se ubrajaju u broj osoba koje borave van PPC-a. Međutim, bitno je napomenuti da u PPC-ima ima dovoljno kapaciteta i slobodnih mjesta. Migranti mogu odlučiti da ne borave u nekom od postojećih PPC-a, unatoč naporima IOM-a, SPS-a i drugih humanitarnih aktera koji ih informišu o dostupnoj pomoći koja se nudi u PPC-ima.

■ Prosječna dužina boravka u PPC-ima po danima

Što je u skladu sa prosječnom dužinom boravka, po danima, migranata u PPC-ima, koja također bilježi pad u 2022. godini.

GEOGRAFSKA RASPOREĐENOST

Najviše migranata izvan PPC-a, 38,7 posto uočeno je u Unsko-sanskom kantonu, 28,2 posto u Kantonu Sarajevo dok je 18,6 posto uočeno u Republici Srpskoj, zatim 10,7 posto u Tuzlanskom kantonu, 2,8 posto u Bosansko-podrinjskom kantonu i 1,2 posto u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Iako su ovi podaci generalno konzistentni sa prethodnim rundama, prisustvo migranata u Republici Srpskoj je u konstantnom rastu, dostižući najviši broj u oktobru 2022. Migranti nisu uočeni u Kantonu 10 i Zapadno-hercegovačkom kantonu.

ZDRAVSTVENE POTEŠKOĆE I RANJIVOSTI

Ovaj upitnik prikuplja informacije o specifičnim pojedinačnim stanjima i ranjivostima među promatranom populacijom. U ovoj rundi, **7,5 posto ispitanika prijavilo je neku vrstu ranjivosti**. Zabilježeno je 42 djece bez pratnje između 15 i 17 godina, 27 osoba sa zdravstvenim poteškoćama među kojima su povrede, skabijes i alergije, 19 žena koje putuju same, kao i devetero djece bez pratnje mlađe od 5 godina i jedno mlađe od 15 godina, dvije starije osobe (preko 60 godina), dvije osobe sa poteškoćama i jedna trudna žena.

27.10.2022.

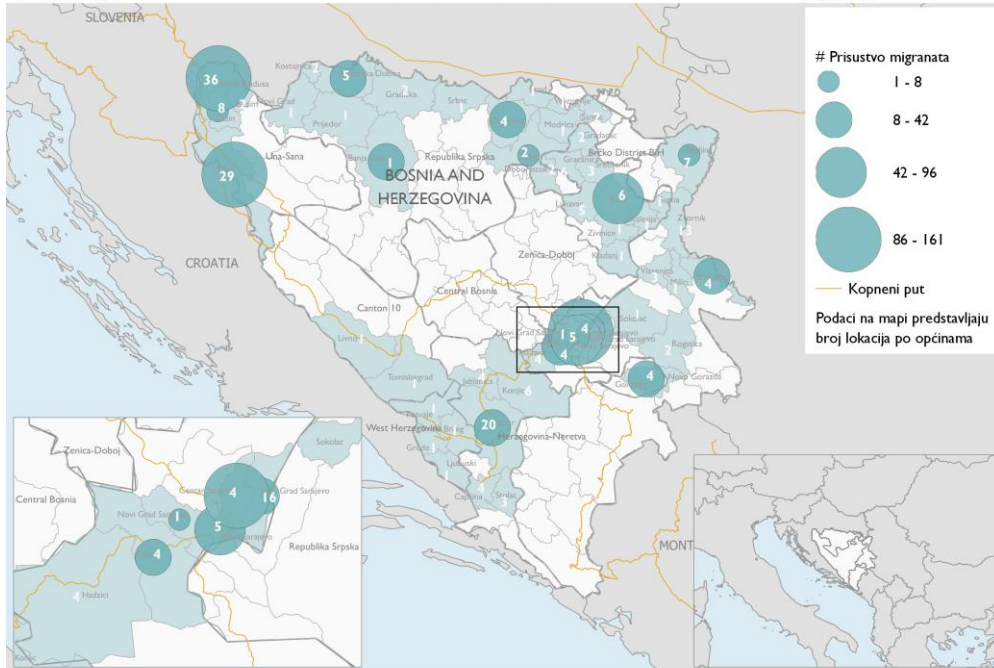
RUNDA 16

PRISUTNOST MIGRANATA IZVAN CENTARA

Bosna i Hercegovina
27 Oktobar 2022

Est. **776** MIGRANATA IZVAN PRIVREMENIH
PRIHVATNIH CENTARA*

241 Posjećena lokacija u
7 Kantona u FBiH **6** Regija u RS **53** Općine

Ova mapa služi samo u svrhu ilustracije. Imena i granice na ovoj karti ne podrazumijevaju službenu potvrdu ili prihvatanje od strane IOM-a. Izvor podataka: IOM, Državne institucije

Prikupljanje podataka u ovoj vježbi je bilo usmjereno i na identifikovanje tipova medicinskih problema među migrantima koji borave izvan PPC-a na osnovu opservacija popisivača. Na ovaj način se pokušava uvidjeti postoje li nezadovoljene medicinske potrebe, te ukoliko su migranti u stanju potrebe za medicinskom pomoći, da li su navedenu primili u posljednje dvije sedmice. Od ukupno 18 migranata koji su izjavili da su bili u potrebi za medicinskom pomoći u posljednje dvije sedmice, samo jedna osoba je istu dobila.

KRAJNJE DESTINACIJE

U 16. rundi, **48,3 posto** ispitanika navelo je Njemačku kao krajnju destinaciju izvan BiH, što je povećanje od 10 posto u odnosu na prethodnu rundu. Francuska je druga najpoželjnija destinacija sa 16,6 posto, što je povećanje od devet posto u odnosu na prethodnu rundu. Slijedi Italija s 10 posto, što je pad od 15 posto u odnosu na prethodnu rundu, 4,4 posto spomenulo je Belgiju, zatim Nizozemsku (1,7%), Švicarsku (1,4%) i na kraju Dansku i Austriju s manje od jedan posto. Za 10,7 posto ispitanika ta informacija ili nije bila poznata ili su općenito spominjali "Europu".

Što se tiče prve tri nacionalnosti, **61,2 posto** afganistanskih državljana izjavilo je da je Njemačka krajnja destinacija, a slijedi je Francuska s 8,9 posto, te Italija sa 8,3 posto, Nizozemska (2,4%), Belgija i Danska s manje od jedan posto. Za 8,7 posto ispitanika iz Afganistana ova informacija je nepoznata. Za pakistanske državljane Italija je i dalje glavna zemlja odredišta s 51,3 posto, a slijede Njemačka (10,3%), Austrija (7,7%) i Francuska (5,1%), dok za 10,3 posto ova informacija nije bila poznata. Za državljane Burundija glavne odredišne zemlje su Francuska (44,7%), Belgija (29,1%), Švicarska (10,7%), Italija (8,7%) i Njemačka (5,8%), što odražava jasnu sklonost frankofonim zemljama.

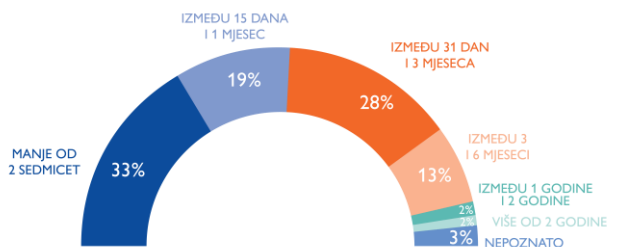
UPUĆIVANJE I INFORMISANJE

U skladu s prethodnim nalazima, većina migranata je vrlo pokretna. U ovoj rundi **52,4 posto** migranata boravilo je u BiH kraće od mjesec dana. Od toga, **33 posto** je izjavilo da je u BiH boravilo kraće od dvije sedmice. Slijedi 28,2 posto onih koji su izjavili da su proveli između jednog i tri mjeseca, što je povećanje u odnosu na prethodnu rundu kada je samo 6,9 posto izjavilo da ostaju toliko vremena, 13 posto ispitanika izjavilo je da su ostali između tri i šest mjeseci, dok su oni koji su ostali duže od šest mjeseci činili manje od tri posto ispitanika.

Sveukupno, više od polovice migranata ostaje u BiH kraće od mjesec dana, što pokazuje da se radi o visoko mobilnoj grupi koja se brzo kreće kroz BiH u pokušaju da pređe granicu sa Evropskom unijom. Samo 0,34 posto migranata izrazilo je interes za ostanak u BiH s priznatim pravnim statusom, dozvolom boravka, radnom dozvolom i mogućnošću spajanja porodice.

Nadalje, 38 posto migranata izjavilo je da su upoznati s mogućnošću dobrovoljnog povratka i reintegracije (AVRR) u matičnu zemlju koju nudi IOM.

DUŽINA BORAVKA U BIH

METODOLOGIJA

IOM-ova Matrica za praćenja raseljenih lica (Displacement Tracking Matrix – DTM) je sistem za bilježenje i monitoring migracija i kretanja stanovništva, kao i za redovno i sistematsko dijeljenje informacija. Putem DTM-a se u BiH prikupljaju podaci o kretanjima po nacionalnostima prilikom ulaska u državu kao i o broju migranata smještenih u PPC-ima. Ovi podaci se prikupljaju od 2017. godine u okviru šireg DTM-a u Evropi za monitoring mješovitih migracionih tokova na rutama preko Zapadnog Balkana i Mediterana ka Evropi. DTM se od 2021. u BiH koristi i za prikupljanje podataka o prisustvu migranata van prihvatnih centara i za individualne Upitnike o praćenju kretanja (Flow Monitoring Surveys - FMS) sa migrantima koji borave u prihvatnim centrima.

Način prikupljanja podataka – 16. Runda

Geografska pokrivenost

IOM je u 16. rundi odabrao 53 općine u sedam kantona FBiH i šest regija u RS-u zbog velikog broja prisutnih migranata na tim područjima. Ukupni broj posjećenih lokacija obuhvata i mikrolokacije. Pod mikrolokacijom se podrazumijeva jedinstvena lokacija sa svojim specifičnim geografskim koordinatama.

Ciljana populacija

Stranci koji putuju kroz ili se nalaze u BiH izvan PPC-a. Migranti koji su već smješteni u jedan od PPC-a nisu uključeni u ukupnu statistiku.

Vremenski okvir

Šesnaesta runda je provedena 27.10.2022. godine.

Popisivači

Petnaest timova i ukupno 33 popisivača (23M, 10Ž), sa poznavanjem engleskog, arapskog, dari, farsi, turskog i pašto jezika, zajedno sa 20 uposlenika Crvenog križa BiH (12M, 8Ž) i 15 inspektora SPS-a (13M, 2Ž).

Metode prikupljanja podataka

Anketa je dostupna u štampanoj i online/mobilnoj KoBo formi na engleskom jeziku. Uпитnik se sastoji od 5 osnovnih sekcija: ukupan broj prisutnih migranata van PPC-a na datoj lokaciji; presjek spola i godina za 5 najzastupljenijih nacionalnih grupa; glavne ranjivosti i zdravstveni problemi; osnovne rute kretanja, transport, destinacije; interes za upućivanje i dodatne informacije. Počevši od 5. runde, a zbog aktuelnih dešavanja u Afganistanu, uvedeno je dodatno pitanje koje se tiče najzastupljenijih provincija Afganistana iz kojih dolaze migranti.

Počevši od 13. runde IOM je uveo drugu metodologiju baziranu na triangulaciji podataka. Triangulacija se odnosi na trostruku provjeru koja se provodi kroz intervju sa najmanje tri ključna informatora koja borave na istim posjećenim lokacijama, a kako bi dobili što tačnije procjene. Ključni informatori su migranti koji moraju biti neovisni jedni o drugima. Razlog za uvođenje ove metodologije je taj što je postojeći upitnik dizajniran za prikupljanje informacija kroz grupne, a ne individualne intervjue, što može dovesti do mogućih nedosljednosti sa stvarnim stanjem. Uvođenjem druge metodologije omogućava se bolja procjena broja migranata prisutnih na posjećenim lokacijama, jer se obuhvataju i oni koji možda nisu prisutni u vrijeme prikupljanja podataka, budući da se neke lokacije posjećuju u doba dana kada su migranti mobilniji, npr. kada odlaze po hranu.

7. Za više informacija o metodologiji pogledajte proširenu metodologiju dostupnu na web stranici IOM BiH.

Ograničenja

IOM konstantno unapređuje već uspostavljenu stalnu prisutnost u odabranim općinama u BiH kako bi mogli pružiti okvirne podatke o broju migrantske populacije van PPC-a u datom trenutku. Vježba prikupljanja podataka je provedena uz sljedeća ograničenja:

1. Geografska pokrivenost je ograničena na određeni broj lokacija u BiH. Od početka projekta 2021. godine, zahvaljujući dodavanju kantona u FBiH i šest regija u entitetu RS, IOM-ov domet i geografska pokrivenost su se značajno proširili. Zbog velike mobilnosti iregularnih migranata tokom ljetnih mjeseci, neke od ključnih lokacije možda još uvijek nisu posjećene.
2. Prisustvo osoblja SPS-a tokom provođenja vježbe omogućuje pristup nekim lokacijama, ali može ometati učestvovanje migranata na drugim lokacijama i/ili uzrokovati pristranost migranata u odgovorima na pitanja.
3. Budući da ne postoji mogućnost da se podaci dobiveni drugom metodologijom precizno utvrde, oni će se smatrati samo procjenom koja u kombinaciji sa postojećom metodologijom pomaže da se dobije preciznija slika situacije na terenu. Tačnija procjena broja osoba bez smještaja omogućava IOM-u, državnim organima i humanitarnim akterima da bolje odgovore na migracije i pruže pomoć po mjeri osoba u potrebi.

Iako IOM nastoji konstantno i precizno vršiti monitoring, pri čemu ima podršku drugih humanitarnih organizacija koje rade na terenu, lokacije na kojima migranti borave se brzo mijenjaju u zavisnosti od promjena godišnjeg doba i ruta kretanja, ali i zbog drugih faktora (naprimjer, mreže za krijumčarenje i trgovinu ljudima, bezviznih režima za državljane određenih zemalja itd.) koji imaju značajan utjecaj na broj migranata i lokacija identificiranih kroz vježbe prikupljanja podataka.

Fotografija 1: IOM DTM popisivač prikuplja informacije o migrantima i tražiocima azila koji borave van PPC-a u BiH